

Ярослав Яцків, академік НАН України,
головний редактор

УКРАЇНА БУЛА, Є Й БУДЕ!

Нещодавно, вирушаючи у далеку подорож до Сардинії, взяв з собою як щось необхідне збірку віршів «Україна понад усе». Були, звичайно, побоювання, чи осилю наразі таку далеку дорогу. А ще не давала спокою думка, чи маю я право покидати Обсерваторію у такі тяжкі для нашої країни часи. Друзі і знайомі запитували: «Чого це тебе понесло у такий час на Сардинію? Що спонукало – професійна необхідність чи бажання відволіктися від жахів війни і відвідати чудовий куточок?». Відповідаю: «Все разом». Щодо професійної необхідності, то вона пов'язана з тим, що неподалік від Сардинії є острів Карлофорте, на якому 125 років тому була створена одна із станцій Міжнародної служби широти (МСШ). Мій наставник академік АН УРСР **Євген Федоров** дуже мріяв відвідати цю станцію. Не судилося... А мені от випала така нагода, а про МСШ я написав невелику статтю (див. стор. 32).

Та повернусь власне до подорожі. Прибувши до чудового містечка Porto Cervo (північ Сардинії) та поселившись у готелі «Колонна», впродовж певного часу ніяк не міг адаптуватися до реалій спокійного, ситого та байдужого до долі України життя на цьому острові. Спеціально одягаю футболку з написом «Україна», щоб привернути увагу до себе. Вірніше до напису на футболці, бо (перфразувавши **Т. Шевченка**) скажу про себе: «Неначе цвяшок, в серце вбитий, Мою Україну ношу». Отож надіюсь на дружні привітання.

Але ніхто не реагує. Все відбувається за традиційним розпорядком мирного життя у праці та відпочинку. А мені чомусь на цьому мирному розміреному фоні не вистачає нашого українського неспокійного життя. Думки про долю України не дають спокою. І знову перерахую у захопленому мною поетичному збірничку вірш **Івана Франка**, який актуальний і сьогодні:

**«... Бо пора се великая есть:
У завзятой, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю і честь,
Рідний краю, здобути тобі!»**

1880 р.

Саме так – щоб здобути волю і честь. Не лише для себе, а для всієї України. А чи можна здобувати волю, перебуваючи за межами країни? Ті, хто подався за кордон, пам'ятаєте, звідки ви родом, чи вже забули та живите безпечно і забезпечено з ласки добрих людей? Ви втекли від пекла. А дома – горять хати, гинуть старі люди, діти. Якщо не забули, будь-яким чином допомагайте своїй Україні, – у цьому числі журналу ми пишемо про CARITAS (стор. 19).

Болить душа, болить серце за долю України, за героїчних вояків, які захищають нас від ворожих зазіхань. І росте в душі неприязнь до тих, хто нехтує долею рідної землі та уникає обов'язку боронити її від ворога. Так боліло серце й у **Максима Т. Рильського**, коли він у свій нелегкий час говорив:

**«Розчаруватись можна в друзі
І можна розлюбить жону,
На голубому виднокрузі
Згубити можна ціль ясну,**

**Але піддам того нарузі,
Прокляттям вічним проклену,
Хто рідний край у горі й тузі
Забуде хоча на мить одну».**

Знову перейду до моєї подорожі. Як кажуть – в гостях добре, а дома краще. Сповнений враженнями та емоціями повернувся до Києва... «Відпочиваючи» від Сардинії, розглядаю подаровані мені колись картини.

Коротков О., «Луцький замок»

Беляк В., «Хата на Подоліні»

На одній з них – могутні стіни старовинного замку. Картина нагадує глядачеві очевидне і доконче необхідне – хочеш жити, вмій оборонятися. На іншій – сільська хата, яка є символом віри та духу українського народу, який впродовж століть обробляв та боронив Богом дану йому землю, передаючи з покоління у покоління цей духовний скарб.

Здавалось би – два світи, між якими прірва. Високий стиль, високі помисли, державні інтереси, велична Історія – на одній. І ... сільська ідилія, розмаїття трав, тихий полудень – на іншій. Але все це – Україна. Єдина і неділима.

Вірю, що скінчиться ця жахлива пора розрухи, пожеж, вбивств і ненависті. І настане світла година. І дочекається мати сина, а жінка чоловіка і діти батька. Відродиться Україна, загоїть рани і розквітне синьо-жовтою квіткою. Вірю в пророчі слова *Олександра Олеся*:

**Яка краса: відродження країни!
Ще рік, ще день назад тут чувся плач рабів,
Мовчали десь святі під попільом руїни
І журно дзвін старий по мертвому гудів.**

**Коли відкільсь взялася міць шалена,
Як буря, все живе схопила, пройняла,
І ось, дивись – в руках замаяли знамена,
І гімн побід співа невільна сторона...**

Ваш **Ярослав Яцків** ■